

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z wniosku [...] W. Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.

z udziałem zainteresowanego D. F.

o wydanie zaświadczenia w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 13 kwietnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z
dnia 14 listopada 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
wyrokiem z dnia 14 listopada 2013 r. oddalił apelację [...] W. spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w W. (dalej „płatnik składek”) od wyroku Sądu Okręgowego w
W. – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 maja 2013 r., którym
oddalono odwołanie płatnika składek od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
Oddziału w W. z dnia 21 lipca 2011 r. odmawiającej wydania zaświadczenia A1
potwierdzającego, że zainteresowany D. F. w okresie wykonywania pracy we
Francji od 14 lutego 2011 r. do 30 września 2011 r. podlegał polskiemu
ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych.

W sprawie tej ustalono, że zainteresowany D. F., zamieszkały w Polsce,
zawarł z wnioskodawcą umowę o pracę na czas określony od 14 listopada 2011 r.

do 30 września 2011 r., na podstawie której wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy czynności ogólnobudowlane na terenie Francji. Bezpośrednio przed zatrudnieniem u wnioskodawcy zainteresowany nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu według ustawodawstwa polskiego. Podlegał mu bowiem do 17 grudnia 2010 r. Płatnik składek posiada siedzibę i prowadzi działalność w Polsce i za granicą. Zajmuje się wyszukiwaniem miejsc pracy i pozyskiwaniem pracowników, współpracuje w przedsiębiorcami we Francji i w Polsce.

Sądy obu instancji uznały odwołanie za niezasadne, powołując się na rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) Nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów ubezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE. L. 166 z 30 kwietnia 2004 r.; dalej „rozporządzenie podstawowe”) oraz Nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE. L. 284 z 30 października 2009 r., dalej „rozporządzenie wykonawcze”). W art. 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia wykonawczego wskazano, że sformułowanie zawarte w art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego - „osoba, która wykonuje działalność jako pracownik najemny w państwie członkowskim w imieniu pracodawcy, który normalnie prowadzi tam swoją działalność, a która jest delegowana przez tego pracodawcę do innego państwa członkowskiego” - oznacza taką osobę zatrudnioną w celu oddelegowania jej do innego państwa członkowskiego, pod warunkiem, że osoba ta bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia podlega już ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma jej pracodawca. Zgodnie z postanowieniami Decyzji A2 Komisji Administracyjnej d/s Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego z 12 czerwca 2009 r. dotyczącej wykładni art. 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 w sprawie ustawodawstwa mającego zastosowanie do pracowników delegowanych i osób wykonujących pracę na własny rachunek tymczasowo pracujących poza państwem właściwym (Dz. Urz. UE nr C 106/2 z 24 kwietnia 2010 r.), wymóg, do którego odnoszą się słowa „bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia” można uważać za spełniony, jeśli dana osoba podlega przez co najmniej miesiąc ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym pracodawca ma swoją siedzibę. W ust. 2 natomiast wyjaśniono, że sformułowanie z art. 12 ust. 1

rozporządzenia podstawowego - „który normalnie tam prowadzi swoją działalność” odnosi się do pracodawcy zazwyczaj prowadzącego znaczną część działalności innej niż działalność związana z samym zarządzaniem wewnętrznym na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę, z uwzględnieniem wszystkich kryteriów charakteryzujących działalność prowadzoną przez dane przedsiębiorstwo. Kryteria te muszą zostać dopasowane do specyficznych cech każdego pracodawcy i do rzeczywistego charakteru prowadzonej działalności. Sąd Apelacyjny uznał, że decyzja organu rentowego jest prawidłowa z przyczyn leżących po stronie zainteresowanego, który bezpośrednio przed okresem oddelegowania do pracy na terytorium Francji nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu w Polsce.

W skardze kasacyjnej płatnik składek zarzucił naruszenie prawa materialnego - art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w związku z art. 14 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przez ich niezastosowanie wskutek nieprawidłowej wykładni przesłanki bezpośredniego podlegania przez pracownika przed oddelegowaniem ustawodawstwu państwa, w którym pracodawca ma siedzibę, a w konsekwencji błędne uznanie, że zainteresowany nie podlegał bezpośrednio przed oddelegowaniem polskiemu ustawodawstwu w zakresie systemu zabezpieczeń społecznych.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem istotnego zagadnienia prawnego, dotyczącego wykładni pojęcia „podleganie ustawodawstwu” z art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego w związku z art. 14 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego i wskazania przesłanek koniecznych do spełnienia tego wymagania, a w szczególności odpowiedzi na pytanie, czy wymaganie to zostaje spełnione przez osobę, która pomimo przerwy w zgłoszeniu do ubezpieczenia cały czas przebywała na terenie Polski i nie podlegała ustawodawstwu innego kraju, a ponadto ustalenia wzajemnej relacji pojęć „podleganie ustawodawstwu” i „podlegania ubezpieczeniu”.

Mając na uwadze powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie nadawała się do przyjęcia do merytorycznego rozpoznania, ponieważ sformułowane we wniosku zagadnienie nie ma rangi istotnego zagadnienia prawnego. Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego

niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Tymczasem w przedmiotowej sprawie nie istnieje potrzeba wyjaśnienia sformułowanego zagadnienia prawnego ani potrzeba wykładni przepisów prawa, ponieważ Sąd Najwyższy wyraził swoje stanowisko we wcześniejszym orzecznictwie w jednej z licznych analogicznych sporów i nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia, ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Formułowane przez skarżącego wątpliwości znalazły już swoje rozstrzygnięcie w wyroku z 6 sierpnia 2013 r., II UK 116/13 (OSNP 2014 nr 5, poz. 73), w którym Sąd Najwyższy przekonująco wyjaśnił, że przez „podleganie ustawodawstwu państwa członkowskiego” w rozumieniu art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego i art. 14 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego należy rozumieć spełnianie kryteriów przewidzianych w przepisach dotyczących zabezpieczenia społecznego do objęcia systemem tego zabezpieczenia, które pociąga za sobą bycie podmiotem uregulowań w nich zawartych. Inaczej mówiąc, użyte w powołanych wyżej przepisach sformułowanie „podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego” oznacza posiadanie tytułu do podlegania przepisom prawa ubezpieczeń społecznych (podobnie w postanowieniu z 21 października 2015 r., II UZ 24/15, LEX nr 1854105). Również w wyroku z 2 października 2013 r., II UK 170/13 (OSNP 2014 nr 12, poz. 171) potwierdzono myśl, że przesłanką pozostania w polskim systemie ubezpieczeń społecznych przez osobę zatrudnioną przez polskiego pracodawcę w celu oddelegowania jej do wykonywania pracy w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, określoną jako podleganie bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma pracodawca, jest posiadanie przez

pracownika statusu ubezpieczonego w Polsce w okresie poprzedzającym delegowanie (art. 14 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c..